بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2015/HC-A/233
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:
  - * ނަން: އަރްޝަދު އިބްރާހީމް ނަވާޒު
  - * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގ.އަރަނާޒުވިލާ/ މާލެ
  - * އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A067376
  - * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ސ.އަރަހި/ މާލެ
  - * ވަޒީފާ: އޖ. ފުރައްމަދު ސްޓޯރު
- އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅި ފަރާތް: ދިވެހި ދައުލަތު (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް)
- ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 14 ޖޫން 2015 * ނިމުނު ތާރީޚު: 21 ނޮވެމްބަރު 2017
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 133/Cr-C/2015
- ނިންމިކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ޖިނާއީ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 22 ފެބުރުއަރީ 2015 * ނިމުނު ތާރީޚު: 10 މާރިޗު 2015
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ހަމީދު، ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް، ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާ އެކޯޓުން ނިންމަވާފައިވާ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ، ސ.ފޭދޫ/ މ. އަންނާރުޖެހިވިލާ އަބޫބަކުރު އިބްރާހީމް ކަލޭފާން ގެ ޝަރީޢަތުން ނިންމާފައިވާ ޤަޟިއްޔާ ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޝަރީޢަތުގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ކުރައްވާފައި ވަނީ ދައުލަތުން (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް) ގެ ފަރާތުންނެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

01- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި، ފޭދޫ/ މ.އަންނާރުޖެހިވިލާ އަބޫބަކުރު އިބްރާހީމް ކަލޭފާން، މިރިސްޓޯރު ހުރި ޕީޕަލްސް އެންޑް ނޮސްޓަލް ސަޕްލައިއަރގެ ގޮދަނުގައި ރޭގަނޑު، ހ.ނޫފުދުއާބީރާ/ ބަރުރުގެ ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހަސަނާއިއެކު އެކުގެ ސަރައްޙަދުގެ އެތެރެއަށް ވަދެ ނިކުމެފައި، އަބޫބަކުރު އިބްރާހީމް ކަލޭފާން، ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހަސަނާއިއެކުވެގެން ގޮތަށް ވަގަށް ނެގިކަމަށް، އޭނާ ގޮދަނުގައި ބާވައިލައި ނޯޓެއް ޕީޕަލްސް ގޮދޮޑުގައި ބަހައްޓާފައިވާ 17 ޖަނަވަރީ 2012 ވީ ދުވަހު 00:00 ހާއިރު، ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހަސަނާއިއެކު ގަނޑުޖެއްސުމަށް ކަމަށް ބ.ޖަރީމާކޮށް ގެނައުން ގޮތުގެ ބަލަވާސް ބަދަލުވީމު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/90 (ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޖަރީމާތަކުގެ މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ކިޔުމުގައި އެޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، އަބޫބަކުރު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ މައްޗަށް، ޖަރީމާގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހަޅުއްވާފައި ބަލަވާފައި ޝަރީޢަތުން ކަޑައި؛

އެޝަރީޢަތުގައި ހުކުމް ކުރެއްވުމުގައި، "ދެރިވެސް، އިސްތިހާރު ބެލުން ތަކުރާރު، ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުން ބެލިއިރު، ފޭދޫ/ މ. އަންނާރުޖެހިވިލާ އަބޫބަކުރު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ކުރި ޖަރީމާގެ ކުށުގެ ދަޢުވާގެ މައްސަލަ ސާބިތުވެފައިނުވާތީ، އަބޫބަކުރު އިބްރާހީމް ކަލޭފާން މިރިސްޓޯރު ހުރި ޕީޕަލްސް އެންޑް ނޮސްޓަލް ސަޕްލައިއަރގެ ގޮދަނުގައި ހުރިކަން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ އިސްތިހާރު، ހ.ނޫފުދުއާބީރާ/ ބަރުރުގެ، ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހަސަނާއި ކުރިމަތިން، އެކުގެ ސަރައްޙަދުގެ އެތެރެއަށް ވަދެ ނިކުމެފައި، އަބޫބަކުރު އިބްރާހީމް ކަލޭފާން، ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހަސަނާއިއެކުވެގެން ގޮތަށް ވަގަށް ނެގިކަމަށް، އޭނާ ގޮދަނުގައި ބާވައިލައި،

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 17 ޖެނުއަރީ 2012 ވަނަ ދުވަހުގެ 00:00 [illegible]، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ [illegible]، [illegible]/ [illegible]، ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ކ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބައިވެރިވެފައިވާކަން، އަޙްމަދު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ [illegible] ސިފައިންގެ ދަޢުވާގައި [illegible] [illegible]، [illegible] ހުށަހަޅާ ހެކިތަކުން ސިފައިން [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/90 (ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓެރަރިޒަމް ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، [illegible]/ [illegible]، އަޙްމަދު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނު [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، [illegible]/ [illegible] އަޙްމަދު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނު 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]." [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

02- [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] 05 (ފަހެއް) ނުކުތާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]:-

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: އަޙްމަދު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނު [illegible] [illegible] [illegible] 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަޙްމަދު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: އަޙްމަދު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަޙްމަދު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނު [illegible]

ތަޢުޒީރު ކަނޑައަޅަމުން ބަލަންޖެހޭ އުސޫލުތަކަށް ރިޢާޔަތްނުކުރެވުނުކަން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަ ކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 3 ވަނަ ނުކުތާ ގައިވާ މަބްދަޢު ނުވަތަ އަސާސާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/211 ޤަޟިއްޔާ އާއި ނަންބަރު 2013/HC-A/122 ޤަޟިއްޔާ އާއި ޤާނޫނު އަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ބ) އާއި ޚިލާފުން އަދި ތަޢުޒީރު އިބްތިދާއީ ކޯޓުތަކުން ޤާނޫނު އަސާސީގެ 56 ވަނަ މާއްދާއިން ދީފައިވާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ޙައްޤު ފިޔަވަ ގޮތަކަށް ބޭނުން ކުރުމުގެ އުސޫލުން ލިބިދޭ ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފަށް ކަން ސާބިތުވާކަމަށް ދެންނެވުމަށްޓަކައި ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށްދީ ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: ތަޢުޒީރު ބަލަންޖެހޭ ސުޕްރީމް ވަކި ގޮތަކަށް ސާބިތުކުރެވިފައިވާކަމަށް ސަބަބު ހަމަޖެހޭ މަތީން ނިންމުމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2008/HC-A/171 ޤަޟިއްޔާއާއި، ނަންބަރު 2013/HC-A/276 ޤަޟިއްޔާއާއި ޤާނޫނު އަސާސީގެ 52 ވަނަ މާއްދާއާއި ޚިލާފުން ސާބިތުވުން ބަލައިގަނެ، ބަހަނދާނުގައިވާ ބަޔާން ކުރުމުގެ ތަފާސް ހުރި ސާބިތު އަދި ކޮންމެ ހާލަތެއްގެ މައްސަލަ ބަލައިގަނެ، އަދި ހުރި ސާބިތުކުރުމުގެ ހިނގައި ކަމަށް ބަލައި، މިގޮތް ޤަޟިއްޔާއާއި އަދި ޤާނޫނު އަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި، ޖިނާއީ ކުރުމުގެ ސާބިތުކުރުމުގެ ކަނޑައަޅަން ތަރުތީބު ހަމައެއް ޚިލާފުން ކުރުސާބިތު ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށްދީ ނުކުތާއެވެ.

- ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ އިސްޤާޟީ އަލްއުސްތާޛު ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ސިރާޖުގެ ބޮޑުމީ ދަރިން ގެންދިޔައީ ބަޔާންކުރަން އަޑުއަހާ ކުރި ގާތުގެ ތަޙުޤީޤު އަލްއުސްތާޛު މުޙައްމަދު ނަސީރުކަމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 132/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައެޅުމުގެ ފުރުޞަތު، ގާތުގެ ތަޙުޤީޤު އަލްއުސްތާޛު މުޙައްމަދު ނަސީރު ކުރި މުޙައްމަދާއި އަމިއްލަ ޖިނާއީ އަޅުގަނޑު އިބްތިދާއީ ކޯޓުން ނަގައިގަތުމަކަށް ކަނޑައަޅައި ޤާނޫނު އަސާސީގެ 44 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޚިލާފުން ކުރުސާބިތުކުރެވުނު ދިނުމަށްޓަކައި ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށްދީ ނުކުތާއެވެ.

- ފަސްވަނަ ނުކުތާއަކީ: ތަޙުޤީޤު އިބްތިދާއީ ކޯޓުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އަސާސީ އާއި ސިފައިންގެ ޤާނޫނާއި އަޅުގަނޑުމެން، ޖިނާއީ ކުރުމުގެ އެއްވެސް ދިވެހިރައްޔިތުން، ޚިޔާރު ޖިނާއީ ޤާނޫނު ގެ މުވައްޒަފުގެ

ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ ހައްޤުތަކެއް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2008 (ސިފައިންގެ ގާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި އެއްގޮތަށް އަދާކުރަންޖެހޭ ވަޒީފާގެ ޒިންމާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަކީ، ޒާތީ ކަމެއްގައި ބައިވެރިވުން ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ނުވާ ސިޔާސީ ވަކާލާތުކުރުން ހިނގުމަށްފަހުގައި ބޭނުން ފުރުޞަތެއް ނުދެވޭނެއެވެ.

03- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 މައްސަލާގެ ޝަރީޢަތް ހިނގުނު ދުވަހުގެ ރިކޯޑުގައި އެ މައްސަލާއާ އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާގެ އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ ވަކީލުން ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާކުރުމުގައި، އަންނަނިވި ގޮތަށް ދަޢުވާގެ ވަކީލުން ހުށަހެޅުއްވި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ދަޢުވާކުރައްވާ ވަކާލާތުގައި ދިފާޢުގައި ގޮތުގައި ވިދާޅުވެފައިވާ ކަމަށް ފާހަގަކޮށްފައެވެ.

(ށ) ވ. އަންދަޒްވިލާ/ މާލެ ތޮލާތު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނު، މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް އެންޑް ނޭޝަނަލް ސެކިއުރިޓީގެ މަޤާމުގައި ހުންނެވި، ހ. ކުދުދުއްފުށީ/ ބޯހިކެ އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހައްޔަރު ކުރުމަށް އޭނާގެ ސިފައިންގެ އަރިހު މަތި ފަރާތް ހިންގުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޗީފް ޖަޖު، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ގެންދިޔަ ދުވަހު، އެކަން ކުރީ ހިނގައި، ކޮށްފައިވާ ނޭޝަނަލް ސެކިއުރިޓީގެ ވަޒީފާ ދުވަސްތަކުގައި، 17 ޖެނުއަރީ 2012 ވަނަ ދުވަހު 00:00 ހާއިރު، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ސިފައިންގެ މަރުކަޒަށް ގެންގޮސް ގ. ގިރިފުށީގައި ދޫކޮށްލުމަށް ގެންދިޔުމަށް ބަންދުކުރުމާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/90 (ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގެ ގާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ގުޅިގެން އެ ގާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 މައްސަލާގައި، ތޯލަތު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ޖިނާއީ ދަޢުވާގެ ގޮތުގައި ދަޢުވާކުރެވިފައި ވާތީ؛

ތޯލަތު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނު، މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް އެންޑް ނޭޝަނަލް ސެކިއުރިޓީގެ މަޤާމުގައި ހުންނެވި، ހ. ކުދުދުއްފުށީ/ ބޯހިކެ އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހައްޔަރު ކުރުމަށް އޭނާގެ ސިފައިންގެ އަރިހު މަތި ފަރާތް ހިންގުމުން، ތޯލަތު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނު، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ގެންދިޔަ ދުވަހު، އެކަން ކުރީ ހިނގައި، ކޮށްފައިވާ ނޭޝަނަލް ސެކިއުރިޓީގެ ވަޒީފާ ދުވަސްތަކުގައި، 17 ޖެނުއަރީ 2012 ވަނަ ދުވަހު 00:00 ހާއިރު، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ސިފައިންގެ މަރުކަޒަށް ގެންގޮސް ގ. ގިރިފުށީގައި

ގަދަކަމުން ގެންގޮސް ބަނޑުބޮޑުކުރުމުގައި ބައިވެރިވެފައިވާކަން، ތުހުމަތު އިބްރާހީމް ކަލޯފާނުގެ ޒިންމާއަށް ސާބިތުވުމުގެ ދަޢުވާގައި ދައުލަތުން ބުނެފައިވާ [illegible]، [illegible] [illegible] ސާބިތުވާތީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/90 (ދިވެހިރާއްޖޭގައި [illegible] [illegible] ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، މާލެ/ ހ.[illegible] ތުހުމަތު އިބްރާހީމް ކަލޯފާނު [illegible] [illegible] [illegible]، ދެކުނުގެ [illegible] [illegible]، ހަމަ އެޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، މާލެ/ ހ.[illegible] ތުހުމަތު އިބްރާހީމް ކަލޯފާނަށް 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމަށް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރައްވާފައިވާކަން އެނގެންއޮތެވެ.

(ހ) ތުހުމަތު އިބްރާހީމް ކަލޯފާނުގެ މައްޗަށް ކުރި ދަޢުވާގެ [illegible] އެއްވެސް [illegible] ނޫނެވެ. އެ އިންސާފުގައި ތުހުމަތު އިބްރާހީމް ކަލޯފާނަށް ބައިވެރިކަން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] ތުހުމަތު އިބްރާހީމް ކަލޯފާނުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ކުރި ތުހުމަތު އިބްރާހީމް ކަލޯފާނުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކުރި [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible]، ތުހުމަތު އިބްރާހީމް ކަލޯފާނުގެ [illegible] [illegible] ކުރި [illegible] [illegible] [illegible]؛

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި، މާލެ/ ހ.[illegible] ތުހުމަތު އިބްރާހީމް ކަލޯފާނުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން [illegible] [illegible]، [illegible] ކުރި [illegible]، ތުހުމަތު އިބްރާހީމް ކަލޯފާނުގެ މައްޗަށް [illegible] ކުރި [illegible] ދައުލަތުން [illegible]، ތުހުމަތު އިބްރާހީމް ކަލޯފާނުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]/ ބަނޑުބޮޑުކުރުމުގެ އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ތުހުމަތު އިބްރާހީމް ކަލޯފާނުން، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]،

މޯލްޑިވްސް ނޭޝަނަލް ޑިފެންސް ފޯސް [illegible]، 17 ޖަނަވަރީ 2012 ވަނަ ދުވަހު 00:00 ހާއިރު، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ސިފައިންގެ [illegible] ކ. ގިރިފުށީގައި ގަދަކަމުން ގެންގޮސް ބަހައްޓާފައިވުމީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/90 (ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާ [illegible] އެޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ [illegible] ޢަދަބު [illegible]؛

ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/90 (ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، އެ މާއްދާއަކީ، ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ މާއްދާއެކެވެ. އެ މާއްދާގެ (ހ) އިން (ޅ) ގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށުގެ ބާވަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ޢަމަލުތަކެވެ. އެގޮތުން ބުނެފައިވާ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، "މީހަކު ނުވަތަ މީހުން ރަހީނާ ކުރުން، ނުވަތަ ގަދަކަމުން [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible]، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" މިފަދައިންނެވެ؛

ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/90 (ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުރުމާއި، ރޭވުމާއި، ރޭވުމުގައި ބައިވެރިވުމާއި، އެހީތެރިވުމާއި އަދި އެފަދަ ކުށެއްގެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއިން ޢަދަބު [illegible]؛

2012 ޖަނަވަރީ 17 ވަނަ ދުވަހު 00:00 ހާއިރު، ކ. [illegible]/ [illegible] އަބްދުﷲ މުޙައްމަދުގެ [illegible] ގަދަކަމުން އޭނާ ގެންގޮސް، ސިފައިންގެ [illegible] ކ. ގިރިފުށީގައި ބަހައްޓާފައިވުމީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ބުނެފައިވާ ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ޙައްޤުގެ މަތިން އެދިނުވަތަން ތަފްޞީލު ބަޔާންކޮށް ކަނޑައަޅާފައިވާ
މައްސަލަ ސާބިތުވާ މިންވަރަށް ބާރު ހަރު ހުށަހަޅައިދޭންޖެހޭނެކަމާއި، އެގޮތުން،

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން، 05 މާރިޗު 2015 ވަނަ
ދުވަހު ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި، ގ. މިއަވަރިގެ/ މާލެ، އަޙްމަދު ޝިހާމް ޝަރީފަށް ދިފާޢުވާ
ހިބައަކަށް ބަލައިން، 17 ޖުލައި 2012 ވަނަ ދުވަހު 00:00 ހާއިރު، ރ. ހުޅުދުއްފާރު/ ބަހާރުގެ އަބްދުﷲ
މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ބޯޓުގެ ދޮރުން ގަނޑުގެ ހުރިން، ސަލީމްގެ އެންމެ މިސްކިތުނަރުވަރު ތަކެތި
އިބްރާހީމް ކަލޯފާން ބޯއި ބޮޑުބަނޑުވެރިޔާގައި، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހަމަޖެހުނުކަމަށް ދައްކާފައިވާ ފާޑުކިޔުން
ބޭން އެކަކުބޭފުޅު ގޮތުން، ދިވެހި އަސްކަރީއްޔާގެ އެންމެ މިސްކިތުނަރުގެ ތަސްވީރުތައް ފޮނުވި ދައްކަވައިދޭން ބޭން،
އަޙްމަދު ޝިހާމް ޝަރީފް ހިފައިފާކަން އަންގައިން ޢަމަލުކޮށްފައި؛

އޭގެ އިތުރުން، 17 ޖުލައި 2012 ވަނަ ދުވަހު 00:00 ހާއިރު، ރ. ހުޅުދުއްފާރު/ ބަހާރުގެ
އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ބޯޓުގެ ދޮރުން ގަނޑުގެ ހުރިގޮތުން، އޭނާގެ ވަކިވަކިގޮތުގައި ހިނގައި ދިޔަ
ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން، 17 ޖުލައި 2012 ވަނަ ދުވަހު ބޭއްވުނު ވަޒީފާގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާގައި،
"އަޅުގަނޑު ރޭގައި ސިފައިންގެ ބޯޓުގައި ހުރި ބަނދަރުގައި އޮޅާފައިވާ ބޮޑުމަސްދޯނިއެއް ބައްދަލުކޮށް،
ޤާނޫނުއަސާސީން އަޅުގަނޑަށް ލިބިދޭ ޙައްޤުތައް ހިފަހައްޓައި ދިނުމަށް އެދުނީ ހިތާމައިގެ؛ އަޅުގަނޑުމެން މި ކޯޓުގައި މި
ދަޢުވާކުރީ ގޮތް އަޅުގަނޑު އެދުނުނުނު ހިނދުކޮޅުން ހިތްހަމަޖެހިން ހިނގާދާން ގޮތަކީ. އެކަމުގައި ހުރިހާ ސިފައިންގެ
އެއްބަސްވުން އަޅުގަނޑަށް ލިބިގެންދަނީ. އަބްދުﷲ ޢިއްޒަތު މި ގޮތަށް އެ ހިސާބަށް ރިޕޯޓުކުރުން
ވަސީލަތްތަކުން. މިކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދަރުބާރު ހުރިހާ ޖަލްސާއަކު އަޅުގަނޑު ނަގާނަން. އެއްވެސް
ސިފައިންގެ މީހަކު އޭގެ ޖަލްސާއަކު ނަގަކަށް ނުޖެހޭނެ. އެއީ، މި ޤާނޫނުއަސާސީން އަޅުގަނޑަށް ލިބިދޭ
ބުނުމެކޭ، ސިފައިންނަކަށް ކަނޑު އަޅުގަނޑުމެންގައި އެ ބޭނު ޤާނޫނު، އަޅުގަނޑު ދެންނެވިން އަރަން" މިފަދައިން
ބުނެ ވަކިކަމެއް ދެއްކުމަކަށް އަންގައިން ޢަމަލުކޮށް، އަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ބޯޓުގެ ދޮރުން ގަނޑުވާލި،

ތަޙްތީ އިބްތިދާއީ ކޯޓުތަކުގެ އަންގާފައި ޙުކުމުގެ ތެރެއިން، ތަޙްތީ އިބްތިދާއީ ކޯޓުތަކުގެ ބައިވެރިވުންވެސް ޢަމަލުގައި ޤާނޫނުތަކަށް ސަރީޙަކޮށް ސާފުކޮށް އަންގައިދީފައިނުވާތީއާއި، މީގެ އިތުރުން، އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހިނގުމުގެ ތެރެއިން، ތަޙްތީ އިބްތިދާއީ ކޯޓުތަކުގެ މައްސަލަ ކުރަމުން ޝަރީޢަތުގެ ކުރުގެ ދައުރު ސާބިތުކުރުމަށް، ދައުލަތުން ދަށް ކޯޓުގެ ސަރީޙަކޮށް މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށް އަދި ކިޔުމުގެ ވަނީ ހުކުމަކީ ހުރިހާކަމަކާބެހޭގޮތުން އަންގައިން ޢަދުލުވެރި، ދައުލަތުން ތަޙްތީ އިބްތިދާއީ ކޯޓުތަކުގެ މައްސަލަ ކުރު ޝަރީޢަތުގެ ކުރުގެ ދައުރު ތަޙްތީ އިބްތިދާއީ ކޯޓުތަކުގެ މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް، ދިފާޢު ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ޙައްޤު ކުރިން ދައުލަތުން ސާބިތުކުރުމަށް ކަށަވަރުކުރުމަށް ޖިނާއީ ދަޢުވާ ކުރުމުން ބައިވެރިވާ ސަރީޙަ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަޖެހިފައިވާ އަންގައިދީފައިވެއެވެ.

(ށ) ތަޙްތީ އިބްތިދާއީ ކޯޓުތަކުގެ ޝަރީޢަތް ދިފާޢުކުރުމުގެ ކުރިމަތީގެ ޙައްޤު ސަރީޙަކޮށްގެ ދަޢުވާގައި ފުރަގަސްކުރި އިޖުރާއީ ނުކުތާތަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރެވިފައި ނެތް، އަދި ކުރުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުރުން މިކަމުގެ ޤާނޫނުއަސާސީން ދިފާޢުކުރުމަށް ކަށަވަރުކޮށްދޭ ތަޙްތީ އިބްތިދާއީ ކޯޓުން ގަބޫލުކުރުމުގެ ތަޙްޤީޤުކުރުމަށްފަހު ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަމަލުކުރުމުން، ރިޢާޔަތްކުރުމަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ޤަޟިއްޔާގެ ފުރަގަސްކުރެވުން ނުކުތާތަކުގެ 3 ވަނަ ނުކުތާގައިވާ މަބްދައު ނުވަތަ އަސާސްތަކާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/211 ޤަޟިއްޔާއި ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/122 ޤަޟިއްޔާއާއި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ބ) އާއި ޚިލާފަށް އަދި ތަޙްތީ އިބްތިދާއީ ކޯޓުތަކުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 56 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބިދޭ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމަށް އުނިކަން ލިބޭގޮތަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޚިލާފަށް ކުރި ސާބިތުކުރަމުން ދިނުމުގައި ކަމަށް ބެލި ފުރަގަސް ކުރި ނުކުތާއަށް ސަރީޙައްޔަށް ނަޒަރުކުރުމުން،

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން، ދަށުކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައުލަތުން އިސްބާތު ކަރާރުގެ ފުރާނަ ފުރަގަސްކުރަން އިޤުރާރު ނުކުރެވޭނެ ގޮތް ގޮތުން، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދަޢުވާއިން ދަށު ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަ ދަލީލު، ދިފާޢުގެ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ހިއްސާކުރެއްވުން އެ އިޖުރާއީ ނުކުތާތަކާ ގުޅޭގޮތުން، ޝަރީޢަތުން ގޮސް ނިންމަވާފައިވާތީ، އިސްތިއުނާފުގެ މިހެންވީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގެ ހިއްޖަތުން އުނިގޮތް ބާޠިލުކުރަމެވެ.

މިސާލު ބަލައިލަމުން އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގައި، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ޤާނޫނީ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ޤަޟިއްޔާގެ ފަނޑިޔާރުން ނިންމުމުގެ 3 ވަނަ ނުކުތާގައިވާ މަބްދައު ނުވަތަ އަސާސްތައް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/211 ޤަޟިއްޔާއާއި އަދި ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/122 ޤަޟިއްޔާއާއި ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން، ފުރަތަމަ ބަންދުވުން ނުކުތާއަކީ، ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އަދި ގުޅިގެން ހިނގާ ތަޙްޤީޤު ހިނގާފައިވާ ތަފާސްހިސާބު، ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި، އެ ބައްލަވާ ތަޙްޤީޤަށް ފުރަތަމަ ބިނާކުރެވޭ ދަޢުވާއެއް ކުރާ ތަޙްޤީޤުތަކާ ގުޅޭ ހިނގާފައިވާ ތަނުގައި ނޫނީ ބަލާނުލެވޭ، އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ދަށުކޯޓުން ފާހަގަކުރެވުނު އެނގެން ނެތްކަމުގައި، ޢަދުލުވެރި އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއް ކަށަވަރުގެ ކަމުގައި ބަލައިގަނެވޭ ތުހުމަތުގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކިތަކުގެ ފުރާނަ ހިފެހެއްޓުމުގެ އަދި ތަޙްޤީޤުގެ އެއްވެސް ދަލީލުތަކެއް، ޢަދުލުވެރި އިންސާފުވެރި ތަޙްޤީޤަކުން ނުވަތަ ކުރިމަތިލާ ހަމައެކަނި އެއްވެސް ހައްޤެއް ހިމާޔަތް ކުރެވޭތީ، ކުރިމަތިލައިގެން އަދި ހެކިން އެއްވެސް ދަލީލަކާ ޚިލާފަށް ތަޙްޤީޤު ހިނގާފައިވާކަން، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދަށުކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދަލީލުގެ ފާހަގަކޮށްފައި އަދި ޝަރީޢަތުން ހުށަހެޅިފައިވާ އެއްވެސް ދިރާސާއެއް އެނގެން ނެތްކަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި އަދި (ބ) އަށް ސަމާލުކަމުން ނަޒަރުކުރިއިރު، އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގައި، "ކުށުގެ ތުހުމަތުގެ ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ މީހުންގެ ޙައްޤުތައް" ބަންދުކުރެވިފައިވާ މުއްދަތުގައި އަންގަން ޖެހޭނެ، ޤާނޫނުތަކުގައި، އަޑުއެހުން، ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، "އެ މީހަކަށް ވިސްނޭ ބަހުން ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ ތަފްޞީލު އެ މީހަކަށް ލަސްނުކޮށް ދަންނަވައި، ލަސްނުކޮށް އަންގަންވާނެއެވެ." މިފަދައިން ބަޔާންކޮށް، އަދި 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، "ކުރިން ބަރީއަވުމަށް ވަސީލަތްތަކާއި ދިފާޢުގެ ތައްޔާރީ އެކަށީގެންވާ ވަގުތާއި، އެކަށީގެންވާ ވަސީލަތްތައް ލިބިގަތުމަށް. އަދި އެމީހަކު އިޚްތިޔާރުކުރާ ޤާނޫނީ ވަކީލަކާ މަޝްވަރާ ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ." މިފަދައިން ކަން އަންގަން ބުނެފައިވާ ޙައްޤުތައް، ތަޙުޤީޤު އިޖުރާއަތު ކުރުމުގެ މަޢުލޫމާތު ދަޢުވާކުރުމުން ކަމަށް ޖަނަރަލްގެ ނުކުތާ ދަށުވާ ބަލައިން، ކުރިމަތިވާ ކޯޓުގައި ހިނގުން އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ޙައްޤެއް، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތަށް ނުދެވިފައިވާކަން އެ ޙައްޤުތަކަކީ އަފްރާދުގެ ކިބައިން ހިފެހެއްޓުމަށްފަހުން، އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތުން ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓް ކުރިއަށްގެންދެވި އަދި ޝަރީޢަތުން ހުކުމްކުރުމަށްފަހު ވިދާޅުވެފައިވާކަން އަންގަން ނުޖެހޭކަމެއް، އޭގެ އިތުރުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/HC-A/233 ޤަޟިއްޔާގެ ދަށުން ބަލުން މަސައްކަތާއި، އިސްވެ ބަޔާންކުރި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާ، ޝަރުޢީ އިޖުރާއަތު ކުރިޔަށްގެންދިޔަ ފަރާތުން ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން ބަލުން މަސައްކަތްކުރުމުގައި ވިޔަސް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 56 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބޭ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤުން އެދިކަން ލިބިގެންވައި އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ދިމާވެން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު

133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމް ކުރައްވާފައިވާކަމަށް ބެލޭނެ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމައެއް ނެތްކަން އެނގެން އޮތެވެ.

(ނ) ތަޙްޤީޤީ ބަޔާންތަކާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުބައްލަވައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2008/HC-A/171 ޤަޟިއްޔާއި، ނަންބަރު 2013/HC-A/276 ޤަޟިއްޔާއި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 52 ވަނަ މާއްދާއި ޚިލާފަށް ޝަރީޢަތަށް ބަލައިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް ދިރާސާކުރާއިރު، އެ ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރުޢީ ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ޤަޟިއްޔާ [illegible]، [illegible] ނަންބަރު 2008/HC-A/171 ޤަޟިއްޔާއި، ނަންބަރު 2013/HC-A/276 ޤަޟިއްޔާއި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

އިސްތިއުނާފުކުރި ހުކުމުން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 52 ވަނަ
މާއްދާއަށް ބަލާއިރު އެ މާއްދާއަކީ، އިޢުތިރާފާއި، ޤާނޫނީ ހެކީގެ ގޮތުގައި ބެލުމާ ގުޅޭ އެއް
މާއްދާއެކެވެ. އެގޮތުން އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، "ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މީހާ ހޭބަލުގައި ހުރެ
ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާ އިއުތިރާފު ފިޔަވައި، އެހެން އިއުތިރާފަކީ ހެއްކަށް ބަލައެއް ނުގަނެވޭނެއެވެ.
ވީހިނދު ބަޔާންކުރުމުގެން ބަލަން ހޯދުމެ، ޤާނޫނު ހިފުމުން އަހަރު ހުރި ގޮތެއް އެއްވެސް ހުކުމެއް ކޮށްގެން
ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ނުކުރެވޭނެއެވެ. އެގޮތުން ނޫން ބަލައިގަނެވޭ ހެކިން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާ ނުކުރެވޭނެއެވެ." މިފަދައިން
ކަމުގައި، ޝަރީޢަތުގެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ގެ ޝަރީޢަތުގައި ދައުވާލިބުން ތަޙުޤީޤު އިބްރާހީމް
ކުރުމުގެ މައްސަލަ ނަންބަރު ޖިނާއީ މާއްދާގެ ދަށުން ދައުލަތުން އެގޮތުގެ މައްޗަށް ސާބިތުކުރެވުނު ކަންކަމުގައި އެ
ޝަރީޢަތުގައި ދެކުނު ކުރިއަށްދިއުމުގައި، ތަޙުޤީޤު މުޅިމައްސަލައިގައި ތަޙުޤީޤު އިބްރާހީމް ކުރުމުން ވަކިވެ
އިޢުތިރާފުގެ މައްސަލަ ބަޔާން ނުކުރަނީ، އަދި ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވަކިވެ އިޢުތިރާފުގެ
މައްސަލަ ދޭތެރެއިން ނުކުރަނީ، ތަޙުޤީޤު އިބްރާހީމް ކުރުމުން މައްސަލަ ކުރި ދައުވާ ސާބިތުކުރަން އިސްވެ
އިސްތިއުނާފުކުރަން ޝަރީޢަތުގައި ކުރިޔަށްދިޔައީ، މައްސަލައާ ގުޅޭން ޝަރީޢަތުން ހުކުމްކުރަން ޝަރީ
ހުކުމް ދެވުނު ހުކުމް އަދި ޝަރީޢަތުގެ މައްސަލަ ދޭތެރެއިންކަން، ކުރިމަތިވާ ކޯޓުގެ ނަންބަރު
133/Cr-C/2015 ގެ ޝަރީޢަތުގެ ހިމެނޭތީގެ ރިޢާޔަތް އަރުވަން ނުކުރަނީ؛

ބޭގެ އިތުރުން، ވީހިނދު މަޖިލީހުގައި ކުރެވިފައިވާ ބައިނަލް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ހިފެހެއްޓުން ކުރުވާފައިވާ
އެއްވެސް ހުކުމެއް، ދައުލަތުގެ ހުކުމުން ދަށް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން ހުކުމްކުރީ، ޝަރީޢަތުން އެ ކުރި
ބަލައިގަން، މައްސަލަ ނިންމުމުގައި އެ ފަދަ އެއްވެސް ބައިނަލް ނުވަތަ ހުކުމްކުރަން ޝަރީޢަތުން
ހިއްސާކުރުމާއިގުޅިގެން ކުރުމައި، ދައުލަތުން ތަޙުޤީޤު އިބްރާހީމް ކުރުމުން މައްސަލަ ކުރި ޖިނާއީ މާއްދާގެ ދަށުން ދައުވާ
ތަޙުޤީޤު އިބްރާހީމް ކުރުމުގެ މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ކުރިމަތިވާ ކޯޓުގެ ނަންބަރު
133/Cr-C/2015 ގެ ޝަރީޢަތުގައި ކުރިޔަށްދިޔައީ، މައްސަލައާ ގުޅިގެން ޝަރީޢަތުން ހުކުމްކުރަން ހުރިހާ

ޤަރީނާއާއި، ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ރިޢާޔަތްކޮށް ވަޒަންކުރެވިފައިނުވާތީ، ދިފާޢީ ޙުއްޖަތްތަކުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ ކުށުގެ ދަޢުވާތައް ސާބިތުކުރެވުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންގަނޑުގެ ތެރެއިންކަމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުނުއިރުގެ ރިކޯޑުން އެނގެންއޮތުމެވެ.

(ށ) ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ އިސް ޤާޟީ އަލްއުސްތާޛު ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ސިފައިންގެ ބަންދުގެ ދަށުން ގެނެސް ގިރިފުށީގައި ބަންދުކުރަން އަމުރު ކުރީ ކުރީގެ ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދުކަމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 132/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާއިން، ކަނޑަ އެޅުއްވުމުން، އޭނާގެ ވަކީލް އަލްއުސްތާޛު މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] ވަޒީރު ތޯލަތު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނު ނަގަން ޖެހޭކަމަށް ކަނޑައަޅައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 44 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޚިލާފު [illegible] ނިންމާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަ ކުރި ނުކުތާއަށް ޝަރީޢަތުން ނަޒަރު ކުރީމުން،

އިސްވެ ބަޔާންކުރި ފަދައިން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/90 (ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުރުމާއި، ޤަތުލާއި، ޤަތުލުގައި ބައިވެރިވުމާއި، އަޅައިގަތުމާއި އަދި އެހެން ކުށެއްގެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލްކުރުމަށް [illegible] ކުށެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއިން އަދަބު ކަނޑައަޅާފައެވެ؛

ދައުލަތުން ތޯލަތު އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ މައްޗަށް ޗާޖުޝީޓުގެ ކުށުގެ ތަފްޞީލު ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، އޭނާގެ ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ އިސް ޤާޟީ ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހައްޔަރު ކުރަން ނިންމުމުން، [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 17 ޖަނަވަރީ 2012 ވަނަ ދުވަހު 00:00 [illegible]، ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ސިފައިންގެ [illegible] ކ. ގިރިފުށީގައި [illegible] ގެންގޮސް ބަހައްޓާފައިވުމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/90 (ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ

މާއްދާގެ (ނ) އާ ގަވާއިދުގެ އެގްރީމެންޓުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުންނާއި، ޝަރީޢަތުން ހުކުމްކުރުމުގައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުން އަރިހުން ޙުކުމްތަކާއި، ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހަމައެކަނި ސިވިލްގެ ބޭނުމަށް ދަށުން ކ. ގިރުފްތާރު ގެންގޮސް ބަހައްޓާފައިވާ، ޙުސައިން އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ އަރިހުގައި ފެނުނުގެ ތަކެއްޗެއް، ޙުސައިން އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ ދިފާޢުގެ އަޑުއަހައި ޙުކުމްކުރެއްވުމަށް، އަރިހުން ޙުކުމްއީ، ކުރިމަތިލާ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ގެ މައްސަލައިގައި ޙުސައިން އިބްރާހީމް ކަލޭފާނުގެ މައްސަލަ ޖިނާއީ ކޯޓުގެ ކުރަން ސާބިތުވާފައިވާތީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުޢީ ޙައްޤުތައް ދިނުމަށް ކަމަށް ބެލުމަށް ޝަރީޢަތް ޤާނޫނީ ހަމަތަކުންތަކުން އަރިހުންކަމުގައެވެ.

(ރ) ޙުސައިން އިބްރާހީމް ކަލޭފާނު ދިފާޢުކުރުމުގެ ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ސިވިލްގެ ޤާނޫނީ އުސޫލަކަށް، ޖިނާއީ ކުރެއްވުމުގެ އެއްޗެއް ދިނުމުގެ މަރުޙަލާއި، ގެފުޅު ވަކިކުރުމަށް މަތީގެ ހުކުމްތަކުގެ ތިޔަ ދިނުމަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2008 (ސިވިލްގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި އެއްގޮތަށް އެހެނިހެން ފަރާތް ޖިނާއީ ކަމަކަށް، މަސައްކަތުގެ ހައްޤުތަކަށް، ޖިނާއީ ކުރުމުގައި ބަލައިގަތުމަކަށް ކަމުގައި ކުރަން ސާބިތުކަމަށް ދިނުމުގައި ކަމަށް ބެލުން ފަދަ ކުރި ދަލީލުން ޝަރީޢަތުން ނަގާކަމުގައެވެ؛

އެހެންކަމުން ކޯޓުގެ ކަމުގައި ހުކުމް ދަނޑުވެރި ބަޔާންކުރުމުގެ ފިޔަވަޅު، ޝަރީޢަތް ހަމަތަކުގެ އިތުރުން ޤާނޫނުއަސާސީ އަދި އެއް ފަރާތަކާއި، އެހެންކަމަކުން، އާދެ ޤާނޫނީ އެއްޗެއް އަދާކުރަން ފިޔަވަޅުގެ ގައުމީ، ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 64 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިވެހި ކޯޓު ރައްކާތެރިކަން ހޯދުމުގައި އަސާސީ ޙައްޤުތަކަށް އަރިހުން ކޮށްފައިނުވާކަމަށެވެ؛

ޝަރީޢަތުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅައިދީފައިވާ ކޮންމެ ޙައްޤެއް ހިމާޔަތް، ރައްކާތެރި، އެކަށޭނަ ނުވަތަ އަޑުއަހާ ފުރުޞަތު، ޤާނޫނު ގެއްލުމަކާ ދިނުމަށް، އެއްޗެއް ފުރުޞަތު ދިނުން އަދި ކޯޓުގެ ނުވަތަ އަދި ފަރާތެއްގެ އެއްޗެއް ފުރުޞަތު ކޯޓުގައި ފަރާތެއް އަދި ކޯޓުގެ ފިޔަވަޅު، ޤާނޫނުގެ

އިތުރުން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވެސް އެކަން ޙަރާމްކުރައްވާފައި، [illegible] މަޤްޞަދު ހާސިލު ގުދުރަތުގެން ދުނިޔެ އަދި އަލުގަނޑު ބިރުގެން ނުކުރެވޭނެއެވެ.

ވީމާ، އަދާލަތު ވަޒީފާއާ ގުޅިގެން ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގައި، ޤާނޫނީ ދާއިރާ ބަރުބަރު ވަކިން އަނެއް އިންޞާފުވެރިކަން ހިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތްތަކުން ގޮތްތެރިކަމުގައި، ނުވަތަ ޤާނޫނީ ބަރުބަރު ވަކިން އަނެއް އިންޞާފުވެރިކަން ހިމާޔަތްކުރުން އެއީ އެކަށީގެން ނުކުރެވޭނެ، ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ގޮތުގައި އިންސާފުވެރިކަމުގެ ބިނާކުރުމަށް ސަތޭކަ ކޮށް، ގޮތް ޤާނޫނީ ބަރުބަރު ވަކިން އަނެއް އިންޞާފުވެރިކަން ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ގާއިމްކުރެވިފައި، ޝަރީޢަތުގައި ޤާނޫނު ގާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންތައް އަދަބު ހިންގުމަށް، ޙަރާމްކުރެވި، ބޮޑުވެރިން ޢަދުލު އަދި އަމަލުތައް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންކަމުގައިވެސް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. އަދި ކަމަށް ގާނޫނު ފެނިފައި ގަވާއިދު ސަލާމަތީ ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފެދިގެންވާ ކަންކަމެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޗީފް ޖަޖް ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހައްޔަރު ކުރަން އޭނާގެ ގެއަށް މުޙައްމަދު ނަސީދު ނިންމުމުން، އޭނާގެ ގޭގައި ދިރިއުޅޭ ކުއްޖެއްގެ ޙަވާލުގައި ބޭރުކުރުން ދަނޑުވެރި ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދު ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ގެންގޮސް މަޢްލޫމާތު، އެކަން ކުރި ހިނގުމަށް، ފޮނުވިފައި ތަޙުޤީޤު ޖަމާޢަތް ވީނަސް ދުވަހުގެ، 17 ޖަނަވަރީ 2012 ވަނަ ދުވަހު 00:00 ހާއިރު، ޢަބްދުﷲ މުޙައްމަދުގެ ނުކުރުމުގައި އެކަން ގެއްލުން، ސިފައިންގެ މަރުކަޒުއަށް ގެންގޮސް ބަންދުކުރުމަށްފަހު، ދެމަސް ދުވަހާއި ގުޅިގެން ދިފާޢުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީގައި ދައުލަތުގެ ވުޒާރާގެ ފަރާތުން އަދި ޝަރީޢަތުން ހުށަހަޅާފައި ތަޙުޤީޤުކުރާ ކަންތައްތަކެވެ.

ވީމާ، އިސްލާމް ދީނާއި ޤާނޫނުތަކުން ނުހުއްދަކުރާ، ބަދަލުވާގޮތުން ކަނޑައެޅޭ އަމަލެއް ދެކޭ ކުރުމަށް،

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ގޮތުގައި އަމަލުން ނިންމެވި ޝަރީޢަތް ކޯޓު

އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ އިސްތިއުނާފު ކަމަށްވާތީ ގޮތުގެ ދަށުން ދައުލަތާއި ދިފާޢުގެ ވުޒާރާ އެދުމަށް،

އެ ޤަޟިއްޔާގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ކުރެއްވި ހުކުމް ބާޠިލުކޮށް ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި މަޖިލީހުގެ ޤާޟީން އިއްތިފާޤުން ފާސްވެއްޖެއެވެ.

- **ޙުކުމް:**

މިހެންވީމާ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/90 (ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓެރަރިޒަމް ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، މާލެ/ މ.އަސްރާރުވިލާ ޢަބްދުﷲ އިބްރާހީމް ކަލޭފާނު ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށް ކުރިކަން ސާބިތުވެފައިވާތީ، އެ ކުށުގެ ޢުޤޫބާތުގެ ގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓެރަރިޒަމް ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، ޢަދަބު އިސްވެދިޔަ ކަނޑައެޅި 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމަށް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޢަދަދު ބަލާ ކަނޑައެޅި ހުކުމުން ސަބަބުން ބޭނުންކުރެވިފައި ނުވާތީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 133/Cr-C/2015 ޤަޟިއްޔާގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ކުރެއްވި ހުކުމް ބާޠިލުކޮށް ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި މަޖިލީހުގެ ޤާޟީންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ހުކުމްކުރީމެވެ.